

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Силабус курсу
"Географія сфери обслуговування"
студентів ОКР «бакалавр», спеціальність 014.07 «Середня освіта. Географія»

Обсяг	Загальна кількість: кредитів за ECTS - 3; годин - 90; залікових модулів - 3; змістовних модулів - 2
Семестр, Рік	7 семестр, 4-й рік навчання ОКР «бакалавр»
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач	Хомич Лариса Василівна; к. геогр. н, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму
Контактний телефон	0482687693
E-mail:	khomich_onu@i.ua
Робоче місце	кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	очні консультації за затвердженим графіком

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися наступним чином:

e-mail: khomich_onu@i.ua, Google Classroom, Viber, Telegram, Zoom

телефон

аудиторія: за розкладом занять, Zoom за умови дистанційного навчання

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна програма дисципліни «Географія сфери обслуговування» складена відповідно до освітньо-професійної програми для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціалізацією 014.07 «Середня освіта. Географія» спеціальності 014 «Середня освіта» та є складовою циклу вибіркового навчальних дисциплін.

Вивчається на 4 курсі у 7-му семестрі. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Географія сфери обслуговування як розділ суспільної географії. Теоретичні основи географічного вивчення сфери послуг.
2. Стан національного та світового ринку послуг, міжнародної торгівлі послугами. Розвиток окремих видів сфери послуг в світі та Україні.

Предмет вивчення дисципліни - теоретичні питання територіальної організації сфери послуг, сучасні тенденції, структурні зміни у розвитку сфери послуг, загальні теоретичні та практичні питання організації та функціонування сфери послуг на міжнародному, національному, локальному рівнях.

Пререквізити курсу: Навчальна дисципліна «Географія сфери обслуговування» базується на знаннях, попередньо отриманих під час вивчення дисциплін: «Основи суспільної географії», «Економічна і соціальна географія України та методика її викладання», «Географія світового господарства», «Соціальна географія», .

Мета курсу - отримання студентами теоретичних знань щодо значення сфери послуг в сучасному суспільстві, сутності поняття «послуга», сучасної структури сфери послуг, особливостей її просторової організації та тенденцій розвитку та структурних трансформацій у світі та в Україні, формування умінь застосовувати на практиці навички аналізу сучасного ринку послуг, аналізу попиту на послуги, розміщення підприємств сфери послуг

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

- а) загальних: базові знання в галузі, необхідні для освоєння загально-професійних дисциплін (ЗК1, ЗК5, ЗК7); .
- б) фахових загальних (ФК1; ФК3, ФК4; ФК7; ФК9; ФК15);
- в) спеціальних фахових знань і розуміння та умінь (ПРН1, ПРН4, ПРН6, ПРН9, ПРН15, ПРН22).

Завдання дисципліни:

- засвоєння і розуміння сутності поняття «послуга» та основних понять і термінології, яка використовується в географії сфери послуг;
- показати роль сфери послуг як сфери нематеріального виробництва в узагальненій структурі господарства України та світу;
- сформулювати уявлення про територіальні відмінності потреб населення в різних послугах та рівнях їх задоволення, рівнях обслуговування населення;
- показати особливості та закономірності територіальної організації галузей, які обслуговують населення та суспільство в цілому;
- оволодіти основними методами та прийомами картографування галузей, які обслуговують населення;
- розглянути особливості функціонування та територіальної організації сфери обслуговування в Україні на різних ієрархічних рівнях;
- набуття теоретичних знань про принципи класифікації послуг;
- отримання необхідних знань про особливості функціонування міжнародного ринку послуг та світової торгівлі послугами;
- отримання теоретичних знань та практичних навичок щодо аналізу статистичних даних для виявлення територіальної організації обслуговування;
- визначення впливу процесу глобалізації на розвиток сфери послуг.

Очікувані результати. Здобувач повинен:

знати:

- сутність поняття «послуга» «сфера послуг», «соціальна інфраструктура»;
- теоретичні та методологічні основи суспільно-географічних досліджень сфери обслуговування;
- принципи класифікації послуг за різними критеріями;
- закономірності територіальної організації сфери обслуговування;
- показники, які характеризують стан та рівень розвитку сфери послуг;
- характерні риси та тенденції розвитку світового ринку послуг;
- принципи та особливості маркетингу в сфері послуг.

вміти:

- аналізувати стан та тенденції розвитку світової торгівлі послугами;
- практично застосовувати отримані теоретичні знання щодо організації обслуговування населення;
- збирати та аналізувати статистичну інформацію, використовувати порівняльно-географічний аналіз, методи картографування;
- визначати стан розвитку сфери послуг в країні, регіоні, місті на основі аналізу статистичних даних;
- використовувати теоретичні знання для розробки програм розвитку сфери.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Навчальна дисципліна «Географія сфери обслуговування» включена до освітньої програми напряму підготовки за спеціалізацією 014.07 «Середня освіта. Географія» спеціальності 014 «Середня освіта» у якості дисципліни вибору студентів. Вивчається на 4 курсі у 7-му семестрі.

Види занять: лекції, семінари, практичні, лабораторні заняття. Мова викладання: українська. Форми навчання очна, за необхідності – дистанційна.

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання: словесні, наочні (демонстрація тематичних презентацій Power Point), практичні, навчальна дискусія, пояснення, пошуковий під час самостійної роботи студентів.

Обсяг курсу: лекцій (28 год.) та практичні, семінарські заняття (8 год.), самостійна робота студентів (54 год.).

Перелік тем (загальні блоки)

Змістовний модуль 1. Географія сфери обслуговування як розділ суспільної географії.

Теоретичні основи географічного вивчення сфери послуг

Тема 1. Роль сфери послуг в житті суспільства. Поняття сфери послуг.

Тема 2. Сутність поняття «послуга».

Тема 3. Класифікація послуг. Оцінка цінності та якості послуги.

Тема 4. Географія сфери обслуговування: об'єкт, предмет, завдання дослідження.

Тема 5. Методологічні та методичні підходи географічного дослідження сфери послуг.

Тема 6. Принципи територіальної організації сфери послуг. Теорія центральних місць.

Змістовий модуль 2. Стан національного та світового ринку послуг, міжнародної торгівлі послугами. Розвиток окремих видів сфери послуг в світі та Україні

Тема 7. Загальні принципи функціонування ринку послуг. Поняття «ринок послуг».

Тема 8. Етапи життєвого циклу послуги на ринку. Маркетинг сфери послуг.

Тема 9. Сутність державного регулювання ринку послуг. Регулювання ринку послуг в Україні.

Тема 10. Стан розвитку ринку обслуговування в Україні. Особливості просторової організації ринку обслуговування.

Тема 11. Теоретичні основи світової торгівлі послугами.

Тема 12. Характеристика основних сегментів та географії світового ринку послуг. Вплив процесу глобалізації на розвиток сфери послуг.

Рекомендована література

Основна:

1. Дудник І. М. Територіальна організація послуг: Курс лекцій. – Полтава: ПІБ МНТУ, 2002. – 98 с.
2. Географія світового господарства з основами економіки: навч. посібник / [за ред. Олійника Я. Б., Смирнова Г. Г.]. – Київ: Знання, 2011. – 637 с.
3. Моргулець О. Б. Менеджмент у сфері послуг. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 384 с.
4. Румянцев А.П., Коваленко Ю.О. Світовий ринок послуг: Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 456 с.
5. Світовий ринок товарів та послуг: навч.-метод. посібник / Л.Л. Носач [та ін.]. – Харків : «Видавництво «Форт», 2014. – 295 с.
6. Географія сфери обслуговування : методичні вказівки з навчальної дисципліни / Уклад. О. Г. Корнус. – Суми : СумДПУ, 2012. – 32 с.2

Додаткова:

7. Батура О.В., Новікова Л.Ф., Парена В.А. Проблеми розвитку сфери послуг в Україні: Монографія. - Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. - 150с.
8. Куценко В. І. Сфера послуг: Навч. посібн. - К.: Політвидав України, 1989. - 176 с.
9. Кудінова М. М. Менеджмент невиробничої сфери. Методичний посібник. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. - 93. с.
10. Любіцева О.О.Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) [Текст]: навч. посіб. –3-є вид., перероб. та доп. –К. : Альтерпрес, 2006. –430 с.
11. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. - К.: Знання, 2008. – 661 с.
12. Шевчук Л.Т. Соціальна географія: навчальний посібник / Шевчук Л.Т. -К.: Знання, 2007. - 349 с.

13. Траченко Л. А. Послуга як об'єкт товарознавства: організація та контроль за якістю Навчальний посібник. Видання 2-ге, виправлене та доповнене – Одеса ОНЕУ, ротاپронт, 2015. – 414 с.
14. Юрковский В. М. География сферы обслуживания. - К.: УМК ВО, 1989. - 82 с.

Електронні інформаційні ресурси:

1. Державний комітет статистики України. <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. World Trade Organization. [URL:https://www.wto.org/](https://www.wto.org/)

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням встановлених термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час виконання контрольних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та виконання практичних, лабораторних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбутись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Поточний контроль з метою перевірки рівня підготовки та засвоєння знань студента та поточного оцінювання здійснюється під час проведення занять, за результатами семінарських занять у вигляді тестування, опитування, участі у дискусії, за результатами виконання практичних, лабораторних робіт та ін.

Поточний контроль												Модульні й контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	10	100
5	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	5		

Самостійна робота студентів

Даний вид роботи студентів складається з самостійного опрацювання навчально-методичної літератури, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, додаткової літератури, статистичної інформації, програмного матеріалу даної навчальної дисципліни